

Bioekonomiforum för Nyland, Åboland, Åland och Österbotten

Sekreterarna:

Grupp 1: Mats Nurmio

Grupp 2: Gunnar Westling

Grupp 3: Johnny Sved

Ämnen och tidsschema – intensivt 1 h 10 min.

12.50: **Hur kan bioekonomins förädlingsvärde höjas inom er region?**

13.05: **Finns det metoder för att i er region främja uppnåendet av de fyra målen i bioekonomistrategin?**

13.25: **Vilka åtgärder bör ur regionens perspektiv inkluderas i bioekonomistrategin?**

13.45: **Gruppens viktigaste budskap och kommande festtema**

14.00: Grupparbetet avslutas, kaffepaus 20 min.

Grupp 1: Österbotten

12.50–13.05, 15 min.

Hur kan bioekonomins förädlingsvärde höjas inom er region?

- Livsmedelsproduktionen, förädling lokalt minskar koldioxidavtrycket.
- Närproducerat men samtidigt export från landskapet och utomlands. Stödena försvårar exporten. Mera förädling innan man börjar exportera.
- Livsmedelsindustrin bygger ut, fortsatt så.
- Kretsloppstänkande, produkter som kompletterar förädlingskedjan. Ex. Maltkorn – mältning – öl.
- Trähusbyggande är starkt i Öb, kunde vi öka exporten. Också det egna kunnande bör utvecklas.
- Energin. Råvaror finns och biogasen är på gång. Kan man hitta nya lösningar där så att råvarubasen kan breddas. Volymen är viktig i energifrågor, det förutsätter **samarbete** mellan producenterna. Gemensam förädlingsanläggning för förvätskning av biogasen. **Stöd behövs** för att få investeringar i biogasen, nu en fullständig djungel.
- Fiskodling har möjligheter, de lokala frågorna, punktblastningen, måste lösas.

1. För bioekonomins tillväxt skapas en **konkurrenskraftig verksamhetsmiljö**.

- Lagar och regleringar måste ses över eftersom den nu bygger på linjär ekonomi.
- Skattepolitik. Miljövänliga bränslen, styrning där.
- Stödsystemen tydligare.
- Kommunernas påverkningsmöjligheter bör lyftas fram.

2. Inom bioekonomin skapas **ny affärsverksamhet** med hjälp av riskfinansiering, fördomsfria försök och sektorsövergripande åtgärder.

- Vad kan göras för att ersätta plastprodukter? Måste kunna göras på ett hållbart sätt.
- Recykling, också gällande plast.

3. **Kompetensen stärks** genom att utveckla utbildningen och forskningen.

- Färdplanen, projektet jobbar med utveckling också av utbildningen. Kommunikation, mellan forskning och företag.
- Information till allmänheten, konsumenterna. Effektiv i alla kanaler.

4. Tillgången till **biomassor**, en välfungerande råvarumarknad och hållbar användning tryggas.

- Öb har bra tillgång på råvara. Kopplingen till hur slutprodukterna fås bort.
- Ofta kapitalintensiva anläggningar, garantier för lån behövs i högre grad.
- En cirkulär ekonomi kommer att kräva att biomassorna kommer i användning, nu ett glapp mellan tillgång och avsättning av den förädlade produkten.
- Flisråvaran räcker inte inom landskapet, här behövs ”import” från andra landskap. Kan massaved användas till flis? Den del som industrin inte nu vill ha. Styrningen av virkesströmmarna behöver ses över ur helhetens synvinkel. Inverkar också på skogsvården.
- REF, kunde lagstiftningen där ändras?
- Flis, spån och torv kan användas för rejektivattenrening. Behöver undersökas.

13.25–13.45, 20 min.

Vilka *åtgärder* bör inkluderas i bioekonomistrategin ur er regions perspektiv?

- Övergripande styrning behövs.
- Ett regionalt forskningscenter som stöder företagen.
- Företagen måste fås med för att implementeringen blir förverkligad.
- Afförsmodellerna måste göras så att de är möjliga i praktiken, marknadsekonomi styr. Bryt ner helheterna till hanterliga helheter.
- Storföretagen behövs med för att driva regionen framåt. De ser det regionala ansvaret.
- Samarbete, nätverkande, kommunikation ger marknadsekonomiska fördelar.
- Arbetskraftsbehovet måste beaktas. Den sociala hållbarheten inverkar här.

13.45–13.55, 10 min.

Gruppens viktigaste budskap (den här bilden presenteras)

- Den övergripande styrningen, kommunfädernas betydelse.
- Marknadsläget kommer att förändras, vill du vinna eller försvinna?
 - Finansiering och stöd.
 - Samarbete, arbeit i laag!

13.55–14.00, 5 min.

Vilken prestation eller vilken händelse kommer ni att fira om 15 år? (Den här bilden presenteras.)

2035 kommer vi att fira:

Österbotten är nordens hållbaraste landskap år 2035!
Mentaliteten och samarbetsandan har gjort det möjligt.

Grupp 2: Åland

12.50–13.05, 15 min.

Hur kan bioekonomins förädlingsvärde höjas inom er region?

- Skog: träbyggande, natur- och upplevelseturism (knyta ihop paket), bioenergi
- Jordbruk: biogas: rötresten (attityder hos uppköpare), gas (ersätter fossila bränslen)
- Vindkraft, solenergi
- Matregion
- Fiskodling: fiskrens som förnyelsebart bränsle eller andra produkter som stärker en hållbar bioekonomi
- Agroekonomiska symbioser (ex. Orkla och Haga kungsgård)

1. För bioekonomins tillväxt skapas en **konkurrenskraftig verksamhetsmiljö**.

- Skatter eller lagar för att förbättra konkurrensen för bioenergi jämfört med fossil energi
- Förändringar på högnivå (t.ex. EU) för att inte snedvrیدا konkurrens
- Information till konsumenter

2. Inom bioekonomin skapas **ny affärsverksamhet** med hjälp av riskfinansiering, fördomsfria försök och sektorsövergripande åtgärder.

- Information och kunskap till byggbranschen om träbyggande
- Offentligt riskkapital riktas till projekt inom bioekonomi

3. **Kompetensen stärks** genom att utveckla utbildningen och forskningen.

- Träbyggnad inkluderas i yrkesgymnasiets bygglinje (lärare och elever)
- Högskolan inför en inriktning på bioekonomi och bioteknik
- Utbildningar inom naturturism (bör inkludera marknadsföring och paketering)

4. Tillgången till **biomassor**, en välfungerande råvarumarknad och hållbar användning tryggas.

- En helhetssyn på biomassor behövs för att ett hållbart nyttjande av naturresurserna ska vara möjlig utan att äventyra andra värden.
- Idag anges total volym som kan avverkas men den borde spjälkas upp i trädslag, ålder och kvalitet. Baserat på sortiment. Mångfald av arter och bred åldersstruktur.

13.25–13.45, 20 min.

Vilka *åtgärder* bör inkluderas i bioekonomistrategin ur er regions perspektiv?

- Skatteinstrument som främjar bioekonomins produkter på ett tillräckligt sätt för att skapa god konkurrenskraft jämfört med fossila alternativ.
- Resultat av forskning och utbildning bör spridas inom hela landet, resultaten bör finnas på båda inhemska språk för att få spridning och samhörighet.
- Projekt bör spridas ut över hela landet. Åland är lagom stort referensområde för studier. Genom självstyret finns möjligt att göra egna styrmedel för att underlätta pilotprojekt.
- Informationsinsatser och utbildning för att förstå samspel mellan biomassor och deras tillgång samt påverkan på olika värden inom bioekonomin. Ett holistiskt synsätt på biomassorna.
- Livsmedelskedjorna och uppköparna har inga hinder för utökad bioekonomi (t.ex. Inga hinder för att använda rötrest från biogas på åkrar).

13.45–13.55, 10 min.

Gruppens viktigaste budskap (den här bilden presenteras)

- Skatteinstrument som främjar bioekonomins produkter på ett tillräckligt sätt för att skapa god konkurrenskraft jämfört med fossila alternativ.
 - Resultat av forskning och utbildning bör spridas inom hela landet, resultaten bör finnas på båda inhemska språk för att få spridning och samhörighet.
 - Projekt bör spridas ut över hela landet. Åland är lagom stort referensområde för studier. Genom självstyret finns möjligt att göra egna styrmedel för att underlätta pilotprojekt.
- Informationsinsatser och utbildning för att förstå samspel mellan biomassor och deras tillgång samt påverkan på olika värden inom bioekonomin. Ett holistiskt synsätt på biomassorna.
- Livsmedelskedjorna och uppköparna har inga hinder för utökad bioekonomi (t.ex. Inga hinder för att använda rötrest från biogas på åkrar)

13.55–14.00, 5 min.

Vilken prestation eller vilken händelse kommer ni att fira om 15 år? (Den här bilden presenteras.)

2035 kommer vi att fira:

Allt offentligt byggande har trä som huvudsakligt byggmaterial

Åland är fossilfritt

Nordens största vindpark finns på åländskt vatten

Allt vatten har god kvalitet och nyttjas hållbart (av vattenbruk och naturturism)

Inga sidoströmmar eller avfall från bioekonomin finns, allting är resurser

Grupp 3: Nyland + Åland

12.50–13.05, 15 min.

Hur kan bioekonomins förädlingsvärde höjas inom er region?

- Främja cirkulär ekonomi
 - Återvinning, bioenergi
 - Nyttja avloppsvatten
- Utveckla nya produkter
 - Satsningar på tillämpad forskning
- Främja träbyggande
- Kustfiske och insjöfiske för näringskretslopp
- Längre lokala förädlingskedjor (både livsmedel och andra varor)
 - Höja självförsörjningsgrad och lokal förädling
- Utveckla närturism/naturturism
- Hur bevara arbetsplatser och biodiversitet med ökande verksamhet?
- Politisk styrning för att främja bioekonomi

1. För bioekonomins tillväxt skapas en **konkurrenskraftig verksamhetsmiljö**.

- Beakta bioekonomi i samhällsplaneringen, t.ex. småhamnar, vägnät, byggande, kommunikation
- Stöd för FUI-verksamhet
- Aktiva nätverk för att förankra och få acceptans för förändring
- Konsumentpåverkan
- Politisk styrning
- Lokal upphandling

2. Inom bioekonomin skapas **ny affärsverksamhet** med hjälp av riskfinansiering, fördomsfria försök och sektorsövergripande åtgärder.

- Nischade fonder för investeringar i bioekonomi
- Statsgaranterade lån eller direktfinansiering för piloter

3. **Kompetensen stärks** genom att utveckla utbildningen och forskningen.

- Undervisning på alla nivåer som omfattar hållbarhet och möjligheter med bioekonomi
- Forskning kring systemtänkande och helhetsanalys
- Sektoröverskridande forskning och utbildning
- Jämlikhet inom utbildning (männens utbildningsnivå på sjunkande)

4. Tillgången till **biomassor**, en välfungerande råvarumarknad och hållbar användning tryggas.

- Trygga ekosystemtjänster
 - Ekosystembaserad planering
 - Gränsöverskridande
- Klimatanpassa i tid
- Riskberedskap för olika oförutsedda händelser
- Mångfald i bioekonomin (inte alla ägg i en korg)

13.25–13.45, 20 min.

Vilka *åtgärder* bör inkluderas i bioekonomistrategin ur er regions perspektiv?

- Utveckla utbildningssektorn
- Sammanföra aktörer inom FUI och näringslivet
- Öka medvetenheten om bioekonomin också i vardagen
- Beakta bioekonomin i planläggningen
- Främja träbyggande
- Ta fram en långsiktig färdplan för bioekonomins utveckling

13.45–13.55, 10 min.

Gruppens viktigaste budskap (den här bilden presenteras)

- Bioekonomi är väldigt positivt, men vi får inte glömma bort att vi samtidigt som vi utvecklar bioekonomi även ska beakta hållbarhetskriterierna och ekosystemtjänster.
- Bioekonomi bör genomsyra allt strategiarbete i samhället.
- Vi bör tänka sektoröverskridande i system och se stora helheter.

13.55–14.00, 5 min.

Vilken prestation eller vilken händelse kommer ni att fira om 15 år? (Den här bilden presenteras.)

2035 kommer vi att fira:

”Att vi lever i ett hållbart samhälle”

Tack!

Workshopparna arrangerades av:

TAPIO

Sara Turunen, Tapio Ab